

SOCIĀLĀS INTEGRĀCIJAS MEHĀNISMI BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM AR SPECIĀLĀM VAJADZĪBĀM

PROJEKTA REZULTĀTI LABĀS PRAKSES PIEMĒRI

IIC
2015.

Informācija par projektu

Projekta nosaukums:

**SOCIĀLĀS INTEGRĀCIJAS MEHĀNISMI BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM
AR SPECIĀLĀM VAJADZĪBĀM**

Projekta mērķis:

Veicināt bērnu un jauniešu ar funkcionāliem traucējumiem integrāciju vietējā sabiedrībā, uzlabot viņu izglītības kvalitāti un mazināt viņu atstumtību, radot atbalstošas un draudzīgas vides mehānismus un veicinot viņu interešu aizstāvību reģionālajā, nacionālā un starptautiskajā līmenī.

Projekta īstenošanas laiks:

2013. gada oktobris – 2015. gada maijs

Projekta īstenošanas vieta:

Vidzemes, Kurzemes, Zemgales un Latgales reģioni

Projekta īstenotājs:

Finansētāji:

Projekta partneri:

**Biedrība
IZGLĪTĪBAS PROJEKTI**

**Projekta asociētie partneri
un līdzfinansētāji:**

Atbalsta grupas

Lai sekmētu bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām iekļaušanu izglītības procesā un sabiedrībā, projekta ietvaros tika **apmācīti mediatori**, kuru uzdevums bija veidot Atbalsta grupas un aktivizēt bērnu ar speciālām vajadzībām tiesību nodrošināšanas un integrēšanas speciālistu un vecāku sadarbību.

Projekta rezultāts

Izveidotas **4 Atbalsta grupas**, kas **sagatavotas** darbam ar bērniem un jauniešiem ar speciālām vajadzībām, viņu problēmu apzināšanai un aktualizēšanai un kopīgu risinājumu meklēšanai šo bērnu sociālās integrācijas un kvalitatīvas iekļaušanas izglītībā veicināšanai.

Atbalsta grupu kodolu veido mediatori un pedagogi, pieaicinot dažādu ar bērniem ar speciālām vajadzībām saistītu jomu/ iestāžu pārstāvjus.

Atbalsta grupu darbu vadītāji - mediatori:

- Biruta Dambīte, Cēsu novada atbalsta grupa
- Anita Džeriņa, Preiļu novada atbalsta grupa
- Sarmīte Safronova, Jēkabpils atbalsta grupa
- Valdis Bogdanovs, Jūrmalas atbalsta grupa

Atbalsta grupas, izmantojot dažādu speciālistu kompetences, **darbojās:**

- bērnu ar speciālam vajadzībām **interesu aizstāvībā**,
- pedagogu, vecāku un sabiedrības **izpratnes paaugstināšanā par iekļaujošas izglītības jautājumiem**,
- aktīvu līdzdalību veicinošu un **iekļaujošu pasākumu organizēšanā**.

Video par atbalsta grupām:

Darbs Atbalsta grupā ir ļāvis palūkoties uz bērnu ar speciālām vajadzībām no citu speciālistu un vecāku skatupunkta. Jo vairāk tiks dota iespēja dažādu sociālo partneru dialogam, jo lielāks būs ieguvums bērniem ar speciālām vajadzībām, mazinot sociālās atstumtības risku.

Jēkabpils Atbalsta grupas dalībnieces atziņa

ATBALSTA GRUPU SASTĀVS PROJEKTA ĪSTENOŠANAS PAŠVALDĪBĀS

JĒKABPILS

PII pedagogs Sociālais pedagogs Pedagoģs IIAC vadītājs

PII Pamstkola Vidusskola IIAC

JŪRMALA

PII pedgogs Sociālais pedagogs Pedagoģs Direktors
Direktora vietnieks Izglītības nodaļas vadītājs

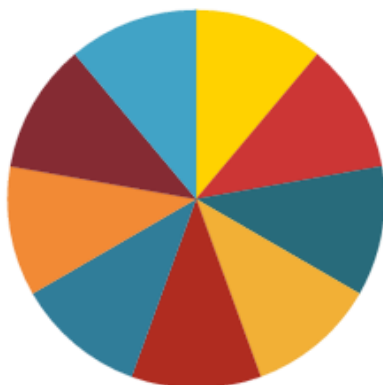

PII Pamatskola Vidusskola Izglītības pārvalde

PREIĻI

PII pedagogs Sociālais pedagogs Psihologs
Kārtības policijas vecākais insp... Bāriņtiesas priekšsēdētājs
Sociālā dien. Krīzes centra vadī... Bērnu tiesību speciālists
Medmāsa Sociālais aprūpētājs

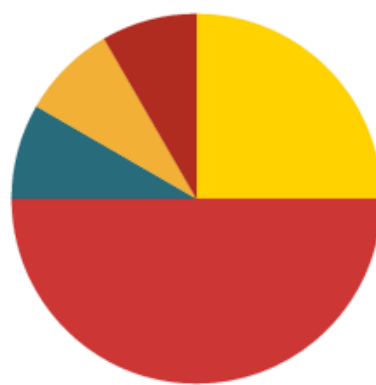

PII Pamatskola Vidusskola Valsts policija Bāriņtiesa
Sociālā dienesta Krīzes centrs Slimnīca Sociālais dienests
Izglītības pārvalde

CĒSIS

PII pedagogs Sociālais pedagogs Logopēds NVO pārstāvis
Medmāsa Speciālais pedagogs Pedagoģs

PII Pamatskola Vidusskola Izglītības nodaļa NVO

Izpratnes padziļināšana un profesionālā palīdzība

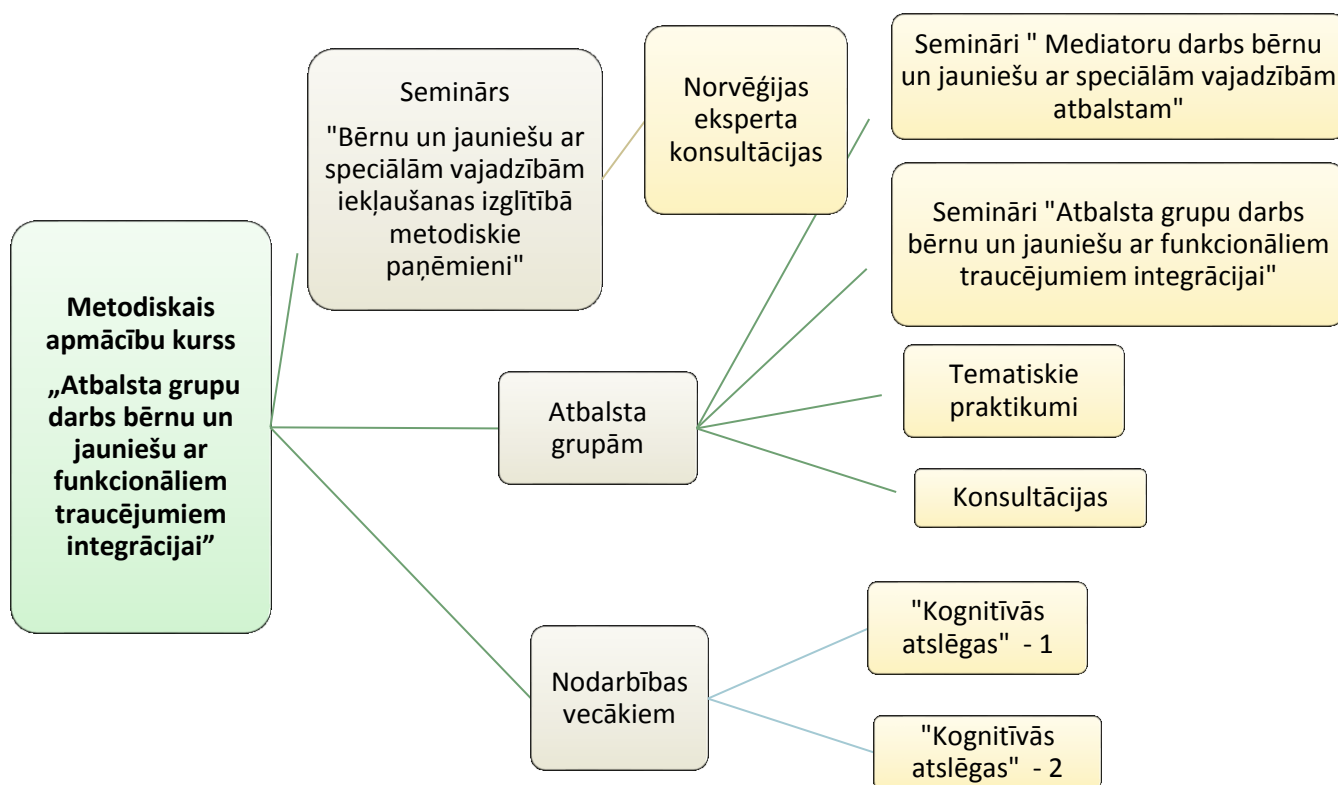
Projekta rezultāts

Izveidots metodiskais apmācību kurss „Atbalsta grupu darbs bērnu un jauniešu ar funkcionāliem traucējumiem integrācijai”, uz kura bāzes izstrādāti semināri un nodarbības Atbalsta grupu un vecāku apmācībai reģionos.

Metodiskā apmācību kursa mērķis ir aktualizēt iekļaujošas izglītības un sociālās integrācijas veicināšanas aspektus, rosināt vecākus savu bērnu interešu aizstāvībai, sagatavot speciālistus Atbalsta grupu veidošanai un ilgtspējai un veicināt vecāku un speciālistu savstarpēju sadarbību.

Kurss tika izstrādāts, balstoties uz Latvijas un citu Eiropas valstu pētījumiem un pieredzi iekļaujošas izglītības jomā, kā arī „Izglītības iniciatīvu centra” pieredzi, kas gūta centra iepriekšējā darbībā.

APMĀCĪBU KURSA STRUKTŪRA

SEMINĀRS “BĒRNU UN JAUNIEŠU AR SPECIĀLĀM VAJADZĪBĀM IEKĻĀUŠANAS IZGLĪTĪBĀ METODISKIE PAŅĒMIENI”

Seminārā piedalījās pirmskolu un skolu **pedagogi, speciālās izglītības skolotāji, logopēdi, psihologi, sociālie pedagogi, skolu administrāciju pārstāvji un pašvaldību darbinieki** no visiem projekta īstenošanas reģioniem.

Semināru vadīja Resursu centra Pedverket eksperti **Gunvor Sonnesyn** un **Mortem Hem** (Norvēģija). Resursu centrs Pedverket ir viena no vadošajām organizācijām Norvēģijā darbā ar bērniem un jauniešiem ar speciālām vajadzībām, centra ekspertiem ir plaša pieredze inovatīvu programmu izstrādē un izplatīšanā.

28 dalībnieki no
22 izglītības iestādēm un
citām institūcijām

Projekta rezultāts

Semināra dalībnieki:

- **apguva norvēģu** pedagogijas profesora Magnes Niborga izstrādāto inovatīvo metodiku „Grunnlaget” (jēdzienu mācīšanas modelis) - metodes un paņēmienus pamatjēdzienu apguvei, uz kuru bāzes balstās bērnu mācīšanās process un izpratne,
- **iepazinās ar norvēģu pieredzi bērnu ar speciālām vajadzībām iekļaušanā** izglītības sistēmā

*Vēlreiz guvu
apliecinājumu, ka
mācīšanās rada
pārmaiņas.
Bērnos jāmēģina
radīt asociācijas.*

*Atziņa no semināra
izvērtējumiem*

Pēc semināra projekta dalībniekiem bija iespēja saņemt **Gunvor Sonnesyn konsultācijas par „Grunnlaget” metodikas izmantošanu**. Astoņās konsultācijās tika nodrošināts norvēģu ekspertes atbalsts - sniegta papildus informācija, kā palīdzēt bērniem ar lasīšanas un rakstīšanas grūtībām, kā veidot izpratni par skaņu, simboliem, vērtībām, par jēdzienu mācīšanas nodarbību vietu mācību procesā, organizācijas formām u.c. jautājumiem.

Noteikti izmantošu metodiku darbā ar bērniem, kuriem ir mācīšanās traucējumi. Noteikti padalīšos ar šo metodiku ar skolas logopēdi. Mēģināsim kopīgi izveidot korekcijas programmu bērniem, kuriem ir lasīšanas vai rakstīšanas grūtības, un iemācīt bērniem dažādas jēdzienu sistēmu kategorijas, izmantojot Grunnlaget metodiku.

Skolotāja Līga no Preiļiem

SEMINĀRI “MEDIATORU DARBS BĒRNU UN JAUNIEŠU AR SPECIĀLĀM VAJADZĪBĀM ATBALSTAM”

Mediatoru apmācību semināru “Mediatoru darbs bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām atbalstam” cikls tika organizēts, lai veicinātu kvalitatīvāku mērķa grupas aizstāvību, kā arī lai sniegtu metodisku atbalstu mediatoriem inovatīvu, izglītojošu un iekļaujošu pasākumu organizēšanā bērniem ar speciālām vajadzībām un viņu vienaudžiem.

8 semināri, 56 dalībnieki

Projekta rezultāts

Semināru dalībnieki:

- **paplašināja zināšanas un izpratni** par sociālo iekļaušanu un iekļaujošas izglītības mūsdienu aktualitātēm,
- **iepazinās ar mediatora** un atbalsta komandas lomu un iespējām,
- **apguva prasmes kvalitatīvu** iekļaujošu pasākumu bērniem ar speciālām vajadzībām izstrādei un organizēšanai,
- **apzināja un izmantoja vietējos resursus** bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām atbalsta sistēmas stiprināšanā, attīstīšanā un tiesību nodrošināšanā.

Lai iemācītos dzīvot kopā, ir jāmacās kopā. Jebkuram bērnam var būt grūtības, ir tikai jāmeklē iespēja, kā tās pārvarēt.

Atziņa no semināra izvērtējumiem

SEMINĀRI „ATBALSTA GRUPU DARBS BĒRNU UN JAUNIEŠU AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM INTEGRĀCIJAI”

8 semināri, 68 dalībnieki

Semināru cikla „Atbalsta grupu darbs bērnu un jauniešu ar funkcionāliem traucējumiem integrācijai” ietvaros dalībnieki iepazinās ar informāciju par atbalsta grupu veidošanas būtību, apguva zināšanas

un prasmes darbam ar bērniem no dažādām sociālā riska grupām formālajā un neformālajā izglītībā, veicinot viņu attīstību.

Projekta rezultāts

Semināru dalībnieki:

- **pilnveidoja izpratni** par iekļaujošas izglītības vērtībām,
- **apguva atbalsta grupu darbības veidus un formas**,
- **paplašināja zināšanas** par tolerances, stereotipu un aizspriedumu ietekmi saskarsmē, to pārvarēšanas mehānismus,
- **apguva metodes un paņēmienus** iekļaujošu pasākumu organizēšanai,
- **iepazina tehnoloģiju izmantošanas iespējas** mācību procesā un speciālos mācību pasākumos,
- **aktualizēja atbalsta grupas ilgtspēju**, plānojot un īstenojot atbalsta grupas darbību projekta laikā un ilgtermiņā.

Seminārs palīdzēja labāk izprast un atbalstīt bērnus ar speciālām vajadzībām. Katrs bērns ir uzmanības un darba vērts. Iekļaujošā izglītībā bērnam ar specifiskām vajadzībām svarīgi ir sajusties līdzvērtīgam un novērtētam.

Atziņa no semināra izvērtējumiem

TEMATISKIE PRAKTIKUMI ATBALSTA GRUPĀM

Praktikumu ciklā iekļautās praktiskās nodarbības „Attīstošās spēles”, „Elektrība”, „Eksperimenti un spēles ar ūdeni”, „Esam dažādi” tika piedāvātas kā resurss mācību procesa bagātināšanai. Eksperimenta metodes izmantošana ļauj bērniem viegli uztveramā veidā parādīt gan dažādas likumsakarības, gan veicina vēlmi sadarboties.

15 praktiskumi,
249 dalībnieki

Projekta rezultāts

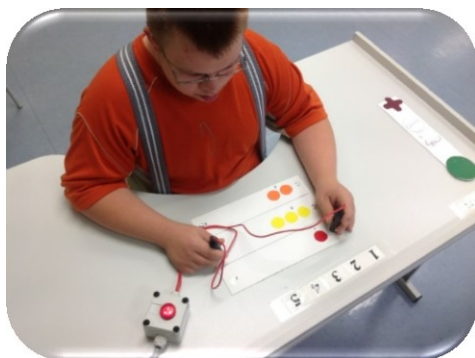
Tematisko praktikumumu dalībnieki:

- **iepazinās ar materiāliem un jaunākajiem metodiskajiem paņēmieniem**, aktualizējot spēles un eksperimentu elementu iekļaušanu mācību un iekļaujošo pasākumu metodikā,
- **izveidoja** bērniem un jauniešiem ar funkcionāliem traucējumiem piemērotus mācību materiālus,
- **iesaistīja brīvprātīgos** gan materiālu un spēļu veidošanā, gan sociālajās aktivitātēs,
- **paplašināja izpratni** par atbalsta grupas ietekmi sociālās iekļaušanās procesā un ilgtspējas nodrošināšanas mehānismiem.

Projekta dalībnieki ne tikai pārņēma praktiskumos gatavotos materiālus, spēles un izmantotās aktivitātes, bet tās pilnveidoja un pielāgoja to bērnu un jauniešu vajadzībām, ar kuriem viņi strādā.

Rezultātus var sasniegt ar neatlaidīgu darbu, ievērojot katra bērna vajadzības un spējas. Jādara darbs profesionāli, tad izdosies. Jāpriecejas par visniecīgāko bērna sasniegumu.

Atziņa no praktiskuma izvērtējumiem

Vienmēr jau rodas šaubas – vai es pareizi daru. Te bija iespēja izrunāt ar speciālistiem problēmsituācijas, un dzirdēt arī citu profesionāļu pieredzi.

Jēkabpils skolotājas atziņa

Projekta rezultāts
Metodiskie ieteikumi
atbalsta grupām:

- **pašvaldību darbinieku** rīcībspējas uzlabošanai, iekļaujošas izglītības sekmēšanai, darbā ar bērniem ar speciālām vajadzībām un labās prakses pārņemšanai,
- **atbalsta grupu dalībnieku sagatavošanai** sociālās integrācijas sekmēšanai pašvaldībās.

Metodiskā materiāla tematika:

- Iekļaujošas izglītības vērtības un attīstība Latvijā
- Atbalsta grupas, to loma bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām sociālās integrācijas veicināšanā, ieteikumi sadarbības veidošanai ar vietējo sabiedrību
- Tolerance un iecietība sociālās integrācijas un iekļaujošas izglītības īstenošanā, individuālās tolerances veicināšanas faktori
- Stereotipu un aizspriedumu ietekme saskarsmē, to pārvarēšanas mehānismi
- Attieksmes maiņa pret cilvēkiem ar īpašām un speciālām vajadzībām, faktori, kas ietekmē attieksmes maiņu
- Ieteikumi komunikācijai ar bērniem ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem
- Ieteikumi iekļaujošu pasākumu plānošanai, to organizēšanas metodika
- Ilgtspējīga atbalsta grupas darbība, tās programmas izstrādes struktūra

VECĀKU IESAISTĪŠANA

Projektā tika iesaistīti bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām vecāki un ģimenes locekļi, jo bērnu ar speciālām vajadzībām iekļaušana dažādās dzīves jomās nav iespējama bez sadarbības ar ģimeni.

**8 nodarbības, 79 dalībnieki
Atbalsta grupu pasākumos – 138**

Bērnu vecāki piedalījās:

- speciālās vecākiem organizētās nodarbībās „Kognitīvās atslēgas”, kuru mērķis ir rosināt vecāku, kuriem ir bērni ar speciālām vajadzībām, savstarpēju sadarbību un pašpalīdzības grupu veidošanos, kā arī palīdzēt vecākiem atbalstīt savus bērnus mācībās;
- Atbalsta grupu īstenotajos pasākumos gan aktīvi darbojoties kopā ar bērnu, gan piedaloties pasākumos kā skatītāji un atbalstītāji.

Projekta rezultāts

Nodarbību laikā vecāki:

- **uzzināja, kas ir noteikts normatīvajos dokumentos** par bērnu ar speciālām vajadzībām tiesībām uz izglītību,
- **apguva zināšanas** par vecāku lomu un sadarbības nepieciešamību ar skolotājiem,
- **analizēja** ģimenes vides ietekmi uz bērna gaitām izglītības iestādē,
- **veidoja savstarpēju sadarbību** un apzināja iespējas pašpalīdzības grupu veidošanai,
- **apguva vingrinājumus** un pagatavoja attīstošas spēles saviem bērniem viņu attīstības veicināšanai.

VECĀKU ATZIŅAS PĒC NODARBĪBĀM UN PASĀKUMIEM

Man patika būt šajā grupā, kur visām mammām ir viens mērķis – palīdzēt savam īpašajam bērnam.

Mamma no Preiļiem

Bērns ar speciālām vajadzībām jūtas droši, ja vecāki uztver visu pozitīvi, jo kontakts ar sabiedrību iet tikai caur vecāku skaidrojumu par to. Ieteiktu vecākiem būt mīlošiem, iet tikai uz priekšu, cīnīties pa sava bērna drošību un par to, kas pienākas ar likumu. Skatīties pozitīvi uz visu! Un neuztvert savu bērnu kā slimu, bet kā īpašu dāvanu, kas dota mums, vecākiem, lai mēs izbaudītu dzīvi divās pasaulēs.

Mamma Oksana no Cēsīm

Pasākumā bērniem jutāmiem sirsnīgi, mājīgi. Bērni jūtas par sevi pārlicināti, bez kompleksiem. Milzīgs paldies pasākuma organizētājiem!

Mamma no Jūrmalas

Paldies par jauko kopā būšanu! Ieguvu vairāk zināšanu un materiālu, ar ko palīdzēt un izglītēt savu bērnu.

Mamma no Preiļiem

Pēc pasākuma dēls jautāja, kad varēs atkal iet ciemos pie jaunajiem draugiem. Man kā mammai patīk, ka mūs arī atceras un aicina piedalīties.

Mamma no Jēkabpils

Vecākiem, pirmkārt, jācenšas objektīvi izvērtēt to, ko bērns spēj un kādas ir rezerves, ko var attīstīt. Otrkārt, ticēt, ka ir iespējams sasniegt maksimumu un neatlaidīgi virzīties uz mērķi. Treškārt, ignorēt plāpas, aizdomas, negatīvos viedokļus (ja tie nav objektīvi) un uzdrīkstēties prasīt visu to atbalstu, kas nepieciešams bērnam, lai viņš labi justos skolā. Ja nepieciešamas - CĪNĪTIES! ☺

Mamma Aiga no Jēkabpils

Vecākiem vajag izglītoties, veidot atbalsta grupas, sadarboties ar pašvaldību un skolotājiem. Un, protams, ticēt savam bērnam un nodarboties ar viņu.

Mamma Liāna no Cēsīm

Man ir labi būt kopā ar cilvēkiem, kuri runā par problēmām, kas skar arī mani un manus bērnus. Tas mani iedrošina būt stiprai!

Mamma Ilze no Jēkabpils

6 mēnešu laikā
e-punkts izmantots
vairāk kā 2520 reizes

Projekta rezultāts

Izveidots Latvijā inovatīvs pakalpojums –
E-informācijas punkts bērnu ar speciālām vajadzībām ģimenēm un pedagogiem

E-punktā pieejamā informācija ir ar ērtām izmantošanas iespējām un viegli saprotamā struktūrā:

Izglītība:

- pirmie rīcības soļi, pamanot bērnam attīstības problēmas
- atbalsta pasākumi
- speciālās izglītības programmas
- individuālais izglītības plāns
- asistenta pakalpojumi izglītības iestādē
- pedagoģiski medicīniskās komisijas
- leklājuošas izglītības atbalsta centri pašvaldībās

Sociālais atbalsts

- sociālā palīdzība
- sociālie pakalpojumi
- citi atvieglojumi
- asistenta pakalpojumi pašvaldībās

Speciālisti

- speciālistu darbības jomas raksturojums
- kontaktinformācija

NVO atbalsts

- NVO sniegtā atbalsta raksturojums
- kontaktinformācija

Diagnozes

- diagnožu raksturojumi
- saites uz interneta vietnēm papildus informācijai

Metodiskie materiāli

- informācija un e-saites uz atbalsta materiāliem vecākiem
- informācija un e-saites uz metodiskajiem mācību materiāliem skolotājiem

Normatīvie dokumenti

- sagrupēti pa tēmām normatīvie akti, kas regulē jautājumus, kuri tieši skar bērnus ar funkcionāliem traucējumiem

Atbalsta grupu īstenotie pasākumi

Projekta laikā tika izstrādāti un novadīti **13** īpaši neformālās izglītības pasākumi.

To rezultātā tika veicināta bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām iekļaušanās dažādās dzīves jomās – **izglītībā, sportā, kultūrā, profesiju apzināšanā** u.c.

Pasākumi bija atšķirīgi gan pēc satura, gan formas:

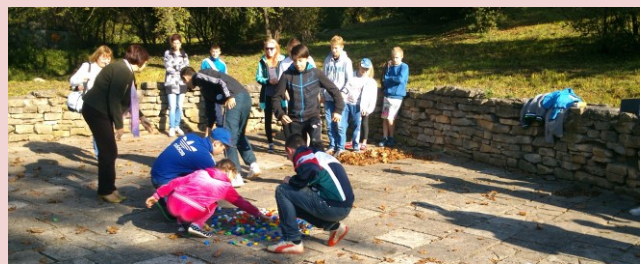
13 pasākumi, 1076 dalībnieki:

- bērni un jaunieši ar speciālām vajadzībām – 449
- bērni un jaunieši, kas cietuši no vardarbības – 29
- bērni un jaunieši no sociāli atstumtas mazākumtautības - 38
- bērni un jaunieši no citām sociālās atstumtības grupām - 211
- vienaudži - 97
- vecāki/aizbildņi, kuriem ir bērni ar invaliditāti – 130
- jaunieši – nepilsoņi – 6
- vietējā sabiedrība:
 - personas ar invaliditāti – 8
 - NVO biedri un darbinieki – 32
 - brīvprātīgie – 73
 - vecāki, ģimenes locekļi
 - pedagogi

„Lieldienas kopā ar draugiem” - iepazīšanās un sadraudzēšanās pasākums Jēkabpils PII „Auseklītis” un PII „Zvaigznīte” (ar speciālajām grupām) audzēkņiem un viņu vecākiem, nodrošinot iespēju svinēt svētkus kopā ar citiem, raisot pozitīvas emocijas, prieku sadarboties un prasmi būt uzmanīgiem vienam pret otru.

„Mēs paši” - sportiski aktīvs iepazīšanās pasākums Jēkabpils pamatskolas un Jēkabpils vakara vidusskolas skolēniem, tai skaitā ar īpašām vajadzībām, kura laikā tika attīstītas sadarbības prasmes, darbojoties jauktā vecumu grupu komandās, kā arī ļāva vairāk uzzināt par iespējām būt pilsoniski aktīviem.

„Sporta diena bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām” – plašs sportisko aktivitāšu pasākums, kurā kopā ar bērniem un jauniešiem ar speciālām vajadzībām (vecumā no 2 līdz 24 gadiem) iesaistījās viņu ģimenes locekļi, asistenti un vietējā sabiedrība.

„Mūsu mājdzīvnieki” – izglītojoši iekļaujošs pasākumu cikls divu mēnešu garumā Jēkabpils 2. vidusskolas speciālās klases un 2.b klases audzēkņiem. Pasākumu ciklā iekļauts: mācību ekskursija uz dzīvnieku fermu, radošā darbnīca dzīvnieku figūru un masku pagatavošanai un teatrāla uzveduma iestudēšana un izrādīšana saviem vienaudžiem.

„Rūķu darbnīcas” – radošās darbnīcas Ziemassvētku noskaņās bērniem ar speciālām vajadzībām un bērniem no sociālās atstumtības grupām vecumā no 2 līdz 16 gadiem radošo prasmju attīstīšanai un cieņpilnas kontaktēšanās pieredzes ar vienaudžiem un pieaugušajiem veidošanai caur tautas tradīciju iepazīšanu.

„Jautrās sporta spēles” – atraktīvas sporta sacensības astoņām skolēnu komandām vecumā no 10 līdz 14 gadiem no četrām Preiļu novada skolām, kas palīdzēja skolēniem ar speciālām vajadzībām un no sociāli atstumtajām grupām kopīgi veidot kopības un vienlīdzības sajūtu ar saviem vienaudžiem un parādīt sev un citiem, ka arī bērns ar speciālām vajadzībām spēj ar panākumiem piedalīties sportiskās aktivitātēs, sportojot komandās.

„Dullā diena” - iekļaujošu aktivitāšu diena četrus Preiļu novada skolu audzēkņiem vecumā no 7 līdz 16 gadiem un no dažādām sociālajām grupām. Dienas pirmā puse - radošās darbnīcas, trenējot sadarbības un komunikācijas prasmes, kā arī gūstot praktiskas iemaņas, bet otrajā dienas daļā - jautras kustību aktivitātes gan sadarbības pieredzes dažādošanai, gan individuālās varēšanas apliecināšanai.

„Romance no mammas skapja” - radošs pasākums Māmiņdienas noskaņās – modes skate trīs Jūrmalas pirmsskolu (speciālās un vispārējās) bērniem un viņu vecākiem, kurā bērnu tērpi tika ģimenēs veidoti no vecāku vecā apģērba.

„Jautro zaķu lielā diena” – draudzīgi sportiskas sacensības Jūrmalas speciālais PII „Podziņa” un PII „Mārīte” komandām, kuru laikā bērni mācījās kontaktēties ar vienaudžiem no citas izglītības iestādes, vecākiem bērniem un pieaugušajiem, atbalstīt un palīdzēt saviem komandas biedriem, kā arī stiprināt savu pašapziņu, apzinoties savu varēšanu.

Karjeras izvēles pasākums **„Izglītības un profesionālās kvalifikācijas ieguves iespējas skolēniem ar speciālām vajadzībām”** – informatīvi izglītojošs pasākums 8.-9. klašu skolēniem ar speciālām vajadzībām un viņu vienaudžiem, kurā par iespējām apgūt sev interesējošo profesiju skolēni varēja uzzināt no jauniešiem, kas šo profesiju šobrīd jau apgūst. Pasākumā piedalījās sešu Jūrmalas vispārizglītojošo skolu un 3 profesionālās izglītības iestāžu pārstāvji.

„Ar eņģeli plaukstiņā” – labdarības pasākums Cēsu novada audžu ģimenēm. Bērni ar speciālām vajadzībām aktīvi tikai iesaistīti gan dāvanu (krūzīšu apgleznošana, piparkūku cepšana), gan priekšnesumu sagatavošanā un pasniegšanā, tā ceļot bērnu pašapziņu un ļaujot izbaudīt devēja prieku.

Rīgas Zooloģiskā dārza iepazīšana – kopīgs pasākums Cēsu PII „Pīlādzītis” un Līvu pamatskolas audzēkņiem (bērni ar valodas un redzes traucējumiem un vienaudži): mācību ekskursija uz Rīgas ZOO, kurai sekoja zīmēšanas darbnīcas, kurās bērni kopā zīmēja Zooloģiskajā dārzā redzētos dzīvniekus un izveidoja izstādi.

„Komandā ir spēks” - īpašu sadarbības spēļu izgatavošana un izspēlēšana komandās. Gan spēļu gatavošanā, gan to izspēlēšanā kopā ar saviem vienaudžiem un bērniem no sociālās atstumtības grupām aktīvi darbojās arī skolēni ar speciālām vajadzībām.

Labās prakses piemēri – Atbalsta grupu īstenotie iekļaujošie pasākumi

SADARBĪBAS SPĒLES „KOMANDĀ IR SPĒKS!”

Cēsu novada Atbalsta grupa

Cēsu pilsētas pamatskola, skolotājs **Aivars Lamberts** un Cēsu 2. vakara (maiņu) vidusskola, skolotājs **Svens Rass**

180 bērni vecumā no 7 līdz 14 gadiem no 7 Cēsu novada izglītības iestādēm

Izstrādāt un izspēlēt īpašas sadarbības spēles, kuru mērķis ir sadarbības veicināšana un komandas veidošana, iesaistot bērnus un jauniešus ar speciālām vajadzībām kopā ar viņu vienaudžiem gan spēļu izgatavošanas procesā, gan sadarbības spēļu izspēles sacensībās starp vairāku skolu komandām. Pēc sacensībām izgatavotās spēles ir pieejamas citām Cēsu novada izglītības iestādēm, tā turpinot sadarbības spēļu izspēlēšanu un jaunu spēlētāju iesaistišanu.

Norises apraksts:

Tika izveidotas skolēnu darba grupas, kurās kopā ar vienaudžiem darbojās bērni ar speciālām vajadzībām, kā arī īpaša darba grupas jauniešiem, kas atrodas slēgta režīma izglītības iestādē. Darba grupas četru mēnešu garumā brīvprātīgo skolotāju vadībā izstrādāja un izveidoja 10 sadarbību veicinošas spēles, kas tika izspēlētas pasākumā „Komandā ir spēks”, kurā sacentās 10 komandas no 7 Cēsu novada izglītības iestādēm. Tā kā Cēsu 2. vakara (maiņu) vidusskolas darba grupas dalībnieki nedrīkstēja piedalīties kopīgajā pasākumā (cietuma skola), viņi par ieguldīto darbu saņēma balvu - teātra apmeklējumu.

Ieguvumi no pasākuma

Sadarbības spēļu **izspēlēšana** komandā **pozitīvi ietekmēja** pasākuma dalībnieku **savstarpējo komunikāciju, mācīja uzņemties atbildību, spēju koncentrēties uz mērķi, veidoja komandas sajūtu, mācīja uzticēties saviem komandas biedriem** un gūt viņu uzticēšanos.

Gatavojot spēles darba grupā, **skolēni** ar speciālām vajadzībām **apguva** spēļu izgatavošanai nepieciešamās **zināšanas un praktiskās iemaņas, kontaktējās ar vienaudžiem un pieaugušajiem, darbojās kolektīvā, tā veicinot sociālo kompetenču attīstību.**

Sadarbības **spēļu gatavošana** saviem vienaudžiem, un jo īpaši jauniešiem ar speciālām vajadzībām, **deva iespēju** Cēsu 2. vakara (maiņu) vidusskolas **ieslodzījumā esošajiem audzēkņiem būt noderīgiem un sagādāt prieku citiem, tādejādi mazinot viņu pašu sociālo atstumtību.**

IZGLĪTOJOŠI IEKĻAUJOŠS PASĀKUMS „MŪSU MĀJDZĪVNIEMI”

Jēkabpils Atbalsta grupa

Jēkabpils 2. vidusskola, speciālās izglītības skolotāja **Ināra Ozoliņa** un skolotāja **Jeļena Jaskova**

30 Jēkabpils 2. vidusskolas skolēni vecumā no 8 līdz 12 gadiem

Pasākuma ideja:

Īstenot sadraudzības pasākumu ciklu, kura ietvaros divu mēnešu garumā speciālās izglītības klases skolēni kopā ar 2.b klases skolēniem piedalās dažādās aktivitātēs, lai paaugstinātu prasmi kontaktēties, iejusties jaunās, viņiem nepazīstamās situācijās, apgūtu jaunas dzīves prasmes un celtu pašapziņu, kopā iepazīstot dažādus mājdzīvniekus un eksotiskos dzīvniekus.

Norises apraksts:

Pasākumu cikls sākas ar kopīgu mācību ekskursiju uz eksotisko dzīvnieku fermu „Akati”, Krāslavas novada „Robežniekos”. Mācību ekskursijas laikā bērniem bija iespēja redzēt un pieskarties tādiem mājdzīvniekiem, kādus daudzi no viņiem līdz šim nebija redzējuši.

Pēc ekskursijas tika organizēta radošā darbnīca, kurā bērni no dažādiem materiāliem veidoja fermā redzētos dzīvniekus, kā arī gatavoja dzīvnieku maskas teātra izrādei. Interesanti bija tas, ka skolotāja lomā bija iejuties 4. klases skolēns Daniels, kurš aizraujas ar dažādu animācijas tēlu veidošanu.

Kad nepieciešamie tēli bija izgatavoti, bērni sāka gatavoties noslēguma pasākumam, kurā deklamēja dzejoļus par dzīvniekiem, dziedāja dziesmas un rādīja pašu iestudēto leļļu teātri.

Ieguvumi no pasākuma

Tas **palīdzēja bērniem** ar smagiem garīgās attīstības un funkcionāliem traucējumiem **iekļauties vienotā komandas darbā, attīstīja sadarbības prasmes un paaugstināja viņu pašapziņu**. Kopīgā darbošanās veicināja arī **vienaudžu iecietīgumu, sapratni, sirsnīgumu un prasmi atbalstīt un palīdzēt komandas darbā**.

Pasākums veicināja **bērnu savstarpēju iepazīšanos un iedraudzēšanos**.

„RŪĶU DARBNĪCAS”

Preiļu Atbalsta grupa

Preiļu novada Vakara (maiņu) un neklātienes vidusskola, sociālais pedagogs **Lidija Ceriņa**, PII “Pasaciņa”, pirmsskolas skolotāja **Solvita Prikule**, Riebiņu vidusskolas ,logopēde **Jeļena Puzaka**

50 bērni vecumā no 2 līdz 16 gadiem, tai skaitā 20 bērni ar speciālām vajadzībām, bērni no citām sociālās atstumtības grupām, vecāki u.c.

Organizējot radošas Ziemassvētku darbnīcas, veicināt dažādu sociālās atstumtības grupu bērnu un viņu ģimeņu kopīgu darbošanos, savstarpēju iepazīšanos un attīstīt empātiju.

Norises apraksts

Divu dienu garumā tika organizētas dažādas radošas aktivitātes, kuras vadīja trīs atraktīvi rūķi. Viens otram palīdzot un atbalstot, bērni ar speciālām vajadzībām un bērni no citām sociālā riska grupām un viņu vecāki veidoja rotājumus svinību telpai un paši to dekorēja, gatavoja savu Ziemassvētku eglīti, kopīgi dziedāja dziesmas, minēja mīklas un klausījās pasakas, cepa piparkūkas un gatavoja dāvanīņas saviem draugiem.

leguvumi no pasākuma

Kopīgi darbojoties radošajās darbnīcās, **bērni iepazīnās ar vienaudžiem, mācījās atbalstīt un palīdzēt viens otram, tā gūstot cieņpilnas kontaktēšanās pieredzi ar vienaudžiem un pieaugušajiem.**

Bērni apguva **praktiskās iemaņas piparkūku cepšanā**, kas daudziem bija pirmā pieredze. Šajās dienās bērni **papildināja zināšanas par Ziemassvētku tradīcijām**, rosinot bērnus **iepazīt dāvināšanas un labdarības prieku**, savām rokām gatavojot dāvanīņas un egles, telpu rotājumus, izmantojot to, ko var atrast dabā vai mājās.

„ROMANCE NO MAMMAS SKAPJA”

Jūrmalas Atbalsta grupa

PII „Podziņa” kolektīvs,
vadītāja **Anita Auziņa**

**64 dalībnieki, tai skaitā 31 bērns
vecumā no 5 līdz 7 gadiem no 4
Jūrmalas izglītības iestādēm un 29
vecāki**

Pasākuma ideja

Māmiņdienas nedēļas noskaņās veidots radošs sadraudzības pasākums – modes skate trīs pirmsskolas izglītības iestāžu bērniem un viņu vecākiem. Bērni kopā ar vecākiem mājās sagatavo modes skates tērpu, kas veidots no vecāku vecā apģērba, un bērni defilē iznācienā to demonstrē. Skatē piedalās latviski un krieviski runājoši bērni ar speciālām vajadzībām un viņu vienaudži, kā arī vecāki.

Pasākuma norise:

Pasākuma ievadā tika izspēlēta pasaka par mazu meitenīti Alisi, kura jau paguvusi apceļot Brīnumzemi, bet kurai ir zināma vēl viena brīnumaina vieta – māmiņas drēbju skapis, un tā Alise pasakas gaitā pārtapa par “mazo dāmu”. Tam sekoja citu dalībnieku – “mazo dāmu” un “mazo džentelmeņu” iznāciens māmiņu un tētu tērpos ar pasākuma vadītājas komentāriem, mazo “dāmu” un “džentelmeņu” apbalvošana un mazo dalībnieku māmiņu sveikšana, kā arī muzikāli sveicieni.

Ieguvumi no pasākuma

Pasākums tika **veidots tā**, ka tajā **līdzvērtīgi varēja piedalīties visi bērni**, neatkarīgi no tā, vai viņam ir vai nav kādas veselības vai attīstības problēmas.

Vecāku apģērbs deva bērnam papildus drošības sajūtu iznāciena laikā, bet nedalītā skatītāju uzmanība un pozitīvi emocionālā gaisotne deva **iespēju celt bērna pašapziņu** un vairota savas varēšanas apzināšanos. Interesantie **tērpī palīdzēja iepazīties arī ar citiem bērniem**. Kā **papildus integrācijas efekts** bija arī **pasākuma norise divās valodās**.

Projektā iesaistītās iestādes un organizācijas

PII „Podziņa”
PII „Mārīte”
PII „Zvaniņš”
Sākumskola „Taurenītis”
Slokas pamatskola
Mežmalas vidusskola
Jūrmalas Sporta skola

JŪRMALA

PREIĻI

Preiļu novada Sociālais dienests
Preiļu 1.pamatskola
Pelēču pamatskola
Salas pamatskola
Preiļu 2.vidusskola
PII “Pasaciņa”
Riebiņu vidusskola
Preiļu novada vakara (maiņu) vidusskola
Preiļu novada Izglītības pārvalde
Preiļu novada Krīzes centrs
Preiļu novada bāriņtiesa
Preiļu novada Izglītības pārvaldes
Psiholoģiskās palīdzības centrs
Valsts Policijas Latgales reģiona Preiļu
iecirknis
Preiļu novada invalīdu biedrība

JĒKABPILS

PII “Zvaigznīte”
PII “Auseklītis”
PII “Bērziņš”
PII “Kāpēcītis”
Jēkabpils bāriņtiesa
Jēkabpils pamatskola
Jēkabpils 2.vidusskola
Ābeļu pamatskola
Jēkabpils Sociālā dienesta Ģimeņu atbalsta centrs
BJIB “Cerību sala”
Jēkabpils Iekļaujošās izglītības atbalsta centrs

CĒSIS

PII “Pīlādzītis”
Cēsu 1.PII
Cēsu 3.PII
Cēsu 4.PII
Cēsu 5.PII
Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskola
Cēsu 2.pamatskola
Rāmuļu pamatskola
Cēsu pilsētas pamatskola
Cēsu 1.pamatskola
Līvu pamatskolas
Spāres speciālā internātskola
Cēsu internātpamatskolas – rehabilitācijas centrs
Cēsu novada Sociālais dienests
Cēsu IPRC
Cēsu novada Izglītības nodaļa
Cēsu pašvaldības Invalīdu rehabilitācijas dienas centrs

Pateicības

Asociētajiem partneriem

Cēsu novada pašvaldībai
Jēkabpils pilsētas pašvaldībai
Jūrmalas pilsētas domei
Preiļu novada domei

par sadarbību, atbalstu un ieguldījumu projekta īstenošanā!

Reģionālajiem mediatoriem un aktivitāšu vadītājiem

Birutai Dambītei, Ivetai Freivaldei - Cēsu novada atbalsta grupa
Anitai Džeriņai, Lidijai Ceriņai - Preiļu novada atbalsta grupa
Sarmītei Safronovai - Jēkabpils atbalsta grupa
Anitai Auziņai - Jūrmalas atbalsta grupa

**par uzņēmību, atsaucību un
izdarību organizējot un īstenojot projekta pasākumus!**

Paldies brīvprātīgajiem!

Kopumā projektā iesaistījušies vairāk kā 38 brīvprātīgie un nostrādātas 1234 brīvprātīgā darba stundas.

Paldies Agritai Sņikerei **par projekta aktivitāšu Cēsīs dokumentēšanu!**

Lai jūsu optimisms, labestība, vēlme atbalstīt un sirdsdegsmes
arvien atrod ceļu pie bērniem ar speciālām vajadzībām un viņu
ģimenēm!

CĒSIS

Arta Apsīte
Māra Baginska
Ilze Breide
Dzintra Ceple
Iveta Freivalde
Margarita Grāvere
Māra Hauka
Rasma Holsta
Indra Jaunzema
Vera Kļaviņa
Vilnis Kļaviņš
Juris Krūze
Aivars Lamberts
Edvīns Logins
Aleksandrs Markulis
Laila Meluškāne
Dace Purina
Svens Rass
Lienīte Rogoļeva
Jānis Rukmanis
Agrita Sņikere
Vineta Stīpniece
Daiga Treimane
Iveta Vāvere
Maija Zvirbule
Vita Viksna

PREIĻI

Lidija Ceriņa
Solvita Prikule
Jeļena Puzaka

JŪRMALA

Anita Auziņa
Sandra Koroļova
Natālija Maculēviča
Ināra Munkevica
Inese Ose-Zaiceva
Ārija Vēze

Alla Karakuca
Judīte Januškeviča
Jeļena Jaskova
Ināra Ozoliņa
Zeltīte Svikša

JĒKABPILS

Šis materiāls ir izstrādāts Izglītības iniciatīvu centra projekta
«Sociālās integrācijas mehānismi bērniem un jauniešiem ar speciālām vajadzībām» ietvaros.

Projekta Nr.2012.EEZ/PP/1/MAC/135/009.

Par materiāla saturu atbild Izglītības iniciatīvu centrs.

Projektu finansiāli atbalsta Islande, Lihtenšteina un Norvēģija.

Programmu finansē EEZ finanšu instruments un Latvijas valsts.

www.sif.gov.lv

www.eeagrants.lv

www.eeagrants.org

© Izglītības iniciatīvu centrs, 2015

www.iic.lv